

Fairdata-kokonaisuudessa tutkimusaineistojen säilyttäminen, kuvailu, lupahakemusten tekeminen ja käsittely, sekä lataaminen Fairdata-palveluista perustuvat käyttäjien tunnistamiseen ja niiden kautta käyttöoikeuden varmistamiseen.

KÄYTTÄJÄN TUNNISTAMINEN

Fairdata-palveluissa hyödynnetään useita tunnistusteknologioita. Käyttäjätunnisteet voidaan linkittää Fairdatan sisällä toisiinsa, jotta identiteetti ja siihen liittyvät oikeudet pysyvät samana palvelusta ja käyttötilanteesta toiseen. Käyttäjätunnistusteknologioita voidaan lisätä tarpeen mukaan.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Fairdata-kokonaisuudessa käyttöoikeuksia hallitaan kussakin palvelussa perustuen keskitettyyn käyttäjärekiin määriteltyihin oikeuksiin. Oikeudet voivat perustua affiliaatioon, kuten kuuluminen IDA-projektiin, tai olla henkilökohtainen, kuten rooli organisaation Fairdata-palveluyhteyshenkilönä tai PAS-sopimusyhteyshenkilönä. Oikeuksien ja jäsenyyksien hallintaperusteet on määritelty palvelukohtaisissa käyttöpolitiikoissa.

YKSITTÄISTEN TUTKIMUSAINESTOJEN KÄYTTÖLUPIEN HALLINTA

Fairdata-palvelut mahdollistavat yksittäisten tutkimusaineistojen käyttölupien hallinnan. Aineistojen käyttölupehdot määritellään Qvain-palvelussa ja lupa anotaan Etsin-palvelussa julkaistujen aineiston kuvailutietojenkautta. Luvan voi antaa erilaisten lisenssien pohjalta kaikille eli määrittää avoimet käyttöoikeudet aineistoon, tai luvan voi käsitellä tapauskohtaisesti.

Tapauskohtaisten käyttölupien hallintaan Fairdata-kokonaisuus tarjoaa työkalun, jolla aineiston hyödyntäjä voi tehdä anomuksen käyttöoikeudesta aineiston jakelijalle. Aineiston jakelija voi myöntää käyttöoikeudet, pyytää lisätietoja tai evätä käyttöoikeuden. Myönteisen päätöksen kautta aineiston hyödyntäjä saa oikeuden käyttää aineistoa jakelijan määrittelemien ehtojen pohjalta. Työkalua voidaan käyttää niin IDAssa kuin muussa säilytyspalvelussa säilytettävien aineistojen lupien käsittelyyn, jos aineiston ensisijainen kuvailu tapahtuu Fairdata-palveluissa. Aineistojen automatisoitu lataus luvan pohjalta onnistuu vain IDAssa säilytettävillä aineistoilla. Muissa tapauksissa aineiston jakelija tai hänen muualta osoittamansa palvelu hoitaa aineiston toimituksen aineiston hyödyntäjälle.

KÄYTÖN TILASTOINTI

Fairdata-kokonaisuuden käyttötilastot tarjoavat organisaatioille tietoa hallinnoimiensa aineistojen ja projektien tilasta, jotta organisaatiot voivat suunnitella palveluiden käyttöään jakaa resursseja projekteilleen. Palveluiden käyttöä seurataan myös ylläpidon ja kehittämisen tarpeisiin.

Käyttötilastoja kerätään Fairdata-palveluista ja -verkkosivustoista. Käyttötilastoissa hyödynnetään sekä anonymisoitua verkkoliikennetilastotietoa (esimerkiksi verkkosivujen käyttömäärä), että tunnistautuneiden käyttäjien käyttöä ryhmittäin anonymisoituna (esimerkiksi vapaa säilytystila projekteittain, aineistolatausten ja julkaistujen kuvailujen määrät organisaatioittain). Henkilötietojen käyttäminen on kuvattu Fairdata-kokonaisuuden tietosuojaselosteessa [digitalpreservation.fi](https://www.fairdata.fi/digitalpreservation)-sivustolla.

KÄYTTÄJÄTUKI

Julkisten käyttöoppaiden ohella, Fairdata-palveluiden ensisijaisesta loppukäyttäjätuesta vastaavat organisaatioiden nimeämät Fairdata-palveluyhteyshenkilöt. Palveluyhteyshenkilöille tarjotaan tukea CSC:n asiakaspalvelun (asiakaspalvelu@csc.fi) kautta. Organisaatioiden kehitystoiveita Fairdata-kokonaisuudelle käsitellään opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemällä muutoksenhallintaprosessilla.